

MAGYARÁG

1939. Julie 9
VIII. No. 188

1 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

A szovjet-mongol csapatok súlyosan megverték a japán-mandzsú csapatokat Csunkingot bombázták a japán repülők

(Moszkva). A TASS jelenti, hogy a mongol népköztársasági szovjet-mongol csapatok vezérkara a következő jelentést adta ki:

„A japán-mandzsuk július 2-án jelentős gyalogos, tüzér és lovasosztagot vontak össze, mintegy 100 harcikocsival, a Noman Kard-Burd-Obo vidéken, a Buir-Nor tótól délkeletre. Bombavető és vadászerpülő gépektől támogatva, a japán-mandzsuk ismét megsértették a mongol köztársaság határát és a harmadikára virradó éjszakan offenzívát indítottak a fentemlített vidéktől egészen a Yanghu-tóig elhúzódó területen. Megrohamozták a szovjet-mongol csapatok állásait a Khalkobyngol folyótól keletre és megpróbálták ettől a folyótól nyugatra eső területre hatolni. A támadásban résztvett a 23-ik japán „Kamatsubara” névre keresztelt gyalogos divízió, a 3-ik és 4-ik harcikocsi ezredek, valamint majdnem hat barguti lovasokból álló ezred. A mongol-szovjet csapatok visszaverték a japán-mandzsuk támadását és nagy veszteségeket okoztak nekik. Egyedül északnyugaton tudta a japán gyalogság 60 harcikocsi támogatásával a mongol-szovjet lovasegységeket visszavonulásra kényszeríteni. A japánok itt átkeltek a Khalkhyngol folyó nyugati partjára és elfoglaltak egy kis erődtornyot. A repülők által segített szovjet-mongol csapatok azonban július 5-én visszavetették őket a folyó másik partjára, nagy veszteségeket okozva a japánoknak. Ezekben a napokban a szovjet-mongol tüzérség 50 japán harcikocsit pusztított el

és 8 ágyút tett hasznavehetetlenné. A japán-mandzsuk mint egy 800 embert veszítettek. A mongol-szovjet erők vesztesége 100 halott, 200 sebesült és 25 használhatatlanná vált harcikocsi és páncélosautó.

Egyidejűleg, július 2 és 5 között légiutközvetek voltak a két fél között. Egész idő alatt a harcmező a szovjet-mongol repülők uralma alatt maradt. A japánok 45 repülőgépet veszítettek, a mongol-szovjetek kilencet.

Hiranuma jagán miniszterelnök Anglia ellen

(Tokió). Hiranuma japán miniszterelnök tegnap nyilatkozatot adott a külföldi sajtó munkatársainak. A japán miniszterelnök a nemzetközi helyzetről szólva kijelentette, hogy a Távolkeleten elsősorban a tiencsini kérdést kell rendezni, de Japán nem működhet együtt olyan államokkal, amelyek nem ismerik el az új ázsiai helyzetet. Enélkül nem állhat helyre a nyugalom a Távolkeleten. Hiranuma azután arról a változásról beszélt, amelyen az amerikai közvélemény a legutóbbi időkben átment — Japánnal szemben. A japán miniszterelnök szerint Amerika rokonszenvenvvel kísért a japán kormány tevékenységét és az a rokonszenvenv Anglia sugallatára változott meg.

Mit követel a lengyel kormány Danzigtól?

(Varsó). Moszicki köztársasági elnök nyári üdülésre Spalába utazott. Miután szerdán

este Beck és Rydz Smigly bevonásával az elnöki palotában fontos tanácskozások voltak, úgy tudják, hogy elkészült az a jegyzék, melyet Lengyelország a danzigi szenátusnak küld. E jegyzékben a lengyel kormány követelni fogja, hogy 1. Danzigot semmilyen körülmények között ne kebelezzék be a birodalomba. 2. Danzig ne lépjen ki a lengyel vámrendszerből. 3. Minden lengyel jogot tartsanak tiszteletben, a kikötők, dokkok, rakodó partok, vasutak szabad használati jogát, valamint a postai közle-

Gusti professzor, a newyorki világkiállítás romániai csarnokának kormánybiztosa visszatért az országba

(Bucuresti). Kormánybiztosi minőségében Gusti professzor működése nemcsak arra szorítkozott, hogy Romániát megismertesse a newyorki világkiállítás látogató közönségével, hanem a román csarnok színvonalát is ismertté tette a nemzetközi világban. Románia káprázatos pavillonján kívül Gusti professzor az amerikai közvéleménnyel azt az új szellemet is ismertette, amely II. Károly király Őfelsége jóvoltából ma Romániában uralkodik. A „Service Social” c. angol nyelven megjelent munkáját amerikai körökben nagy tetszéssel fogadták és megállapították, hogy ebben a műfajban a legtekélyesebb írásmű.

Visszatérése folyamán Románia kézművelődési nagykövete

kedés ellenőrzési jogát Lengyelország továbbra is fenntartja.

(Páris). Az olasz Stefani azt jelenti a francia fővárosból, hogy Bonnet külügyminiszter Halifax lorddal együtt Moszkvába utazik. A hír megerősítésre szorul.

Piaci árak

A pénteki nagypiacon a főzelék- és zöldségárakban jelentős olcsóbbodás volt tapasztalható, nem annyira a kért árakban, mint a tágraengedett alku lehetőségeiben. Ezzel szemben a gyümölcspiac árai mai is tartottak. Az egyes cikkek árai a következők: Ujburgonya 3, zöldborsó 7, zöldbab 3, paradicsom 16—18, kékparadicsom drb 4, hagyma két csomag 3, sárgabarack 10—12, málna 8, franciabarack 14—16, ribiszke 6—8 lei.

Az Egyesült Államok kormánya a kongresszus megkérdőjezése nélkül is hadat üzenhet

(Washington). A szenátus alkotmányozó bizottsága elvetette azt a javaslatot, amely szerint az USA csupán a közvélemény megszavaztatása után indíthatna háborút tengeren túli konfliktus esetén. Elvetették azt a javaslatot is, amely azt tartalmazta, hogy a hadüzenetet illetőleg a kongresszus véleményét ki kell kérni.

A döntés Roosevelt győzelmét jelenti.

Párisban is kiszállt és a francia nagykövetség akadémiájának ülésén előadásban ismertette a román társadalmi szolgálat elveit és módszereit. Gusti professzort a francia akadémia tagjai is meleg ünnepségekben részesítették, értékelve azt a szép társadalmi munkásságot, amelyet Őfelsége II. Károly király ezen kiváló munkatársa kifejtett. Gusti professzor kezdeményezéséből és az Uralkodó legmagasabb jóváhagyásával a közel jövőben Bucurestiben nemzetközi szociológiai kongresszus lesz, amely beszámol a román társadalmi élet színvonalának emelése érdekében történt eddigi eredményekről. Az egész ország lelkében köszöntötte azokat a tevékenységeit, melyek Romániának oly szép sikert hoztak. A román társadalmi szolgálat fáradhatatlan elnöke alig tért vissza hazájába, máris új és hatalmas munkába fogott. Még a nyár folyamán meg akarja szervezni a kézművelődési otthonok felállítását. Az ország újjáépítése körül végzett szolgálatait Gusti professzort a legteljesebb elismerés illeti.

A NYEREMÉNYEKET

a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetik ki.

A MILLIÓ MILLIÓ!

AURORA

ELÁRUSÍTÓ HELYEI

— Lehetséges, de az enyém egyetlen egytől és egyszerűtől: az ÁLLAMI SORSJÁTEK TERVÉTŐL. Egyszerű formalitás — sorsjegy vásárlása az

AURORA

ELÁRUSÍTÓ HELYEITŐL

és minden nagyszerűen még. Julius 15.-én, augusztus 15.-én, szeptember 15.-én és október 15.-én, amikor A 20. SORSJÁTEK HUZÁSAI LESZNEK, MILLIOMOS LEHET.

Biharmegyei székhely: „**UNION**” Oradea, Bulv. Reg Ferdinand 1

Veszedelmes kasszafurót és tiznyelvet beszélő veszedelmes betörőt fogott el a temesvári rendőrség

A bucarestii nyomozás szenzációs megállapításai

(Temesvár). Gritta Ovidiu rendőrkezes utasítására a temesvári rendőrség bünygyosztálya napok előtt sorozatos razizákat tartott Temesvár területén. A Józsefvárosban lefolyt razzia alkalmával a rendőrtisztek és detektívek a Bratianu utcában, az egyik kifözdeben két gyanús külsejű férfit találtak, akiket a rendőrségre kísértek. A két férfi sem miféle iratot nem tudott felmutatni és nem tudták igazolni magukat. Az egyik Paslea Gheorghenak, a másik pedig Lazarovici Pavelnek mondotta magát. A nyomozás során annyit beismertek, hogy zsebtolvajok. Temesváron azonban akkoriban nagyobb lopás, vagy betörés nem történt és így a rendőrség a két őrizetbe vett férfit a bucaresti rendőrségnek adta át, hogy ott állapítsák meg személyazonosságukat. — Mindketten július elsején hagytak el Temesvárt és megfelelő kísérettel Bucurestibe utaztak, ahol a rendőrség megindította a nyomozást a személyazonosság megállapítására. Ez a nyomozás rendkívül érdekes eredménnyel végződött, mert amikor a bucaresti rendőrtiszt összehasonlította **ujjlenyomataikat és egyéb ismertető jeleiket** a központi bünygyi nyilvántartó hivatal kimutatásával, megállapította, hogy az egyik állítólagos zsebtolvaj hamis nevet mondott be. A rendőrtiszt eleinte nem akart hinni a szemének, majd nevetve kijelentette:

— Az állítólagos Lazarovici

tulajdonképpen Broitman, akit mi olyan régen keresünk. Hiábavaló volt már a tagadás, mert megállapították, hogy az a férfi, aki magát Lazarovici Pavelnek mondotta, Broitman Iancu ismert nemzetközi kasszafuróval azonos, aki

Kényszerleszállást végzett egy brassói magánrepülőgép a Szent Anna tavon

(Csíkszereda). A napokban Tusnárfürdő felett repült át a brassói repülőklub A. G. T. jelzésű egyfedelű gépe, mely egy új repülőter július 9-i felszentelési ünnepélyét hirdető röpcédulákat szórt, majd a hegység felé kanyarodott és eltűnt. Röviddel ezután a Szent Anna tó körül cirkáló csendőrkészlet egy bizonytalanul lebegő gépre lett figyelmes, amely a tó fölé érve, hirtelen zuhanni kezdett s alig néhány méterrel a víz fölé, egyensúlyát vissza nyerve, minden nagyobb rázkódás nélkül csapott a vízre.

A helyszínére siető csendőrök megállapították, hogy Coman Ioan és Ciulea Alexandru

pilóták veszélyes, de szerencsés kimenetelű kényszerleszállást hajtottak végre. A repülő-

Agyonverte kétéves testvérét egy hétéves fiú, azután gyomrát is felvágta

(Bucuresti). Iasi megyében borzalmas gyermektragédia történt. Gheorghe Galateanu, Ciurea községbeli hétéves kisfiú szülei távollétében botjával agyonverte kétéves testvérét, majd a konyhakéssel felvágta a gyermek gyomrát és azután nyugodtan tovább játszott az udvaron. Amikor szülei haza-

Schwartz Ichil nevű társával együtt megszökött a vacarestii fegyháztól. Schwartzot a magyar hatóságok fogták el és a napokban kiadták a román hatóságoknak, míg Broitmant a temesvári rendőrség fogta el. Eszerint Schwartz Ichillel együtt Magyarországra szöktek, de amikor Schwartzot elfogták, onnan is elmenekült. Jugoszláviába akart menni és ezért Temesvárra jött. Innen szándékozott azután Jugoszláviába szökni. Mielőtt azonban tervét megvalósíthatta volna, a razzián elfogták. Broitmant beszállítják a vacaresti fegyhába, ahol régebbi büntetésének kitöltése után, még külön öt évet kell töltenie a szökése miatt.

Veszedelmes ember a temesvári rendőrség által elfogott Paslea Gheorghe is. A nemzetközi betörő husz év előtt, tizenkét éves korában hagyta el Romániát, hogy ne kelljen kitöltenie az egyhónapi fogházat, amellyel lopás miatt sújtotta a bíróság. Paslea bejárta egész Európát, mert a milánói, berlini, brüsszeli, brünni, bécsi, hamburgi, párisi és svájci rendőrség is ismeri, de szerepel a kairói és istambuli rendőrség bünygyi nyilvántartójában is. Kitűnően beszél franciául, olaszul, németül, oroszul, lengyelül, de bírja a cseh, török, görög és arab nyelvet is. Paslea katonaszökevény és így elsősorban a katonai hatóságok ítélik meg majd felette.

Nyomtalanul eltűnt a lengye országi némelek két vezetője

(Varsó). Néhány nap óta nyomtalanul eltűnt Berschenk Theodor, Lengyelország német népi szervezetének varsói körzetvezetője. Vasárnap Lodzban járt és azóta nyoma vészett. Vele együtt eltűnt a leonbergi német népegyesület körzetvezetője is.

gép motorja ugyanis váratlanul felmondta a szolgálatot. A szakadékos és erdős vidéken az egyetlen kényszerleszállásra alkalmas hely a Szent Anna tó vize volt. A teljesen sértetlenül menekült pilóták intézkedtek a megrongálódott repülőgép elszállítása iránt s visszautaztak Brassóba.

Diana frissít, üdül.

MÉRLEG...

A Csendes Óceánon farkasszemmel néz Japán Anglia, Amerika és Oroszország flottája

Az európai államok haderejéről számtalan ismeretű cikk jelent meg. Ugyanakkor azonban a távolkeleti helyzet egyre súlyosabbá válik és a távolkeleti erő-elosztás kevésbé ismeretes a nagyközönség előtt. Az érdekelt hatalmak Japánnak a kínai engedményes területek elleni támadása miatt felháborodva felvonították erőiket a Csendes Óceánon. Mik ezek az erők és hogyan vannak elosztva? Megpróbáljuk levetíteni a következő sorokban:

Japánnak 860.000 tonna tartalmu flottája van, amelyet most a Formosa szigeteitől észak keletre vonták össze és a Sárga tenger bejárait őrzi. A szárazföldi hadserege egymillió négyszázötvenezer embert tesz ki, amelyből 400.000 Mandzsuriában van, 550.000 Közép- és Északkinában, 250 ezer Dél-Kinában és 250.000 Japánban. 20000 repülőgépe van, ezek közül 600 bombavető. A repülőgépek közül 600 Japánban van, 500 Mandzsuriában és 900 Kinában.

Kína teljes erejével harcol a japán betörés ellen. A kínai flotta, természetesen, sokkal gyengébb. Mindössze, mintegy 28.000 tonna tartalmu flottája van és ez több folyóvízi egységből tevődik össze. A szárazföldi hadserege ma 1.200.000 főt tesz ki, amely ma már szabályszerű hadsereget képez. Ezen kívül azonban két milliót most képeznek ki a szabályszerű hadsereg céljaira és mintegy 3 milliót guerilla harcokra. Mintegy 500 szovjet és amerikai eredetű repülőgépe van. A kínai repülésügyet szovjet és amerikai támogatással, most szervezik át.

Ezzel szemben Anglia?

Anglia uralja a Hong-Kong, Singapore, Port Darwin stratégiai háromszögöt. Csak a singaporei erődítmények 400 millió leibe kerültek. A távolkeleti angol flotta mintegy 120.000 tonna úrtartalma és ezt Hong-Kong körül vonták össze. A légi haderő egy része szárazföldi repülőgépekből áll, amelynek bázisa a háromszög csucsain van. A repülőgépek másik része a hadihajókon van elhelyezve. A repülőgépek száma meghaladja a 250-et.

Az egész amerikai flottát a Csendes Óceánon vonták össze

Az amerikai Egyesült Államok már régen rájöttek, hogy a közírárság első számú ellensége a „felkelő nap birodalma”. Ezért olyan élénk a tőlől diplomáciai kapcsolat. —

Április 15 óta az egész amerikai flottát a Csendes Óceánon vonták össze. Hadászati lövőtere: Sewurd, San Francisco, Panama, Hawaii és Filippinszigetek. Az Egyesült Államoknak ma 1.00.000 tonnát kitevő tengeri hadereje van kinn a

Csendes Óceánon. A szárazföldi hadserege — mintegy 3.000 ember — a nemzetközi engedményes területeken állomásozik. A légi haderejét képező 600 repülőgépe java részben a hadihajókon van elhelyezve.

Az orosz hadsereg

A szovjet unió nagy szerepet játszott a távol keleti helyzet kialakulásánál. — Tudva, hogy előbb-utóbb szembe kell kerülnenek ezen a ponton a japánokkal, hatalmas haderőt igyekeztek kiépíteni. Így született meg Blücher híres vörös hadserege. Ma a hadsereg két részből áll, összesen 400.000 fő létszámmal. A két szovjet hadsereg Mandzsuria és Mongolia északi határain van elhelyezve. A szovjet tengeri

haderő főképpen tengeralttjárókból áll és körülbelül 30.000 úrtartalma. Bázisa Vladivosztok, ami a Távolkelet igazi Gibraltárja.

A Szovjet távolkeleti légi hadereje 2000 repülőgépből áll és ezek közül ezer bombavető, amelyek bármikor bombázhatják Tokiót, Yokohamát, Osakát és Japán többi jelentékeny városait. A nagyobb légi bázisai Vladivosztok, Chabarovszk, Udsz és Irkutskban

Taf az esernyő...

Családi színjáték több heppienddel a törvényszék előtt

Szereplők: mind élnek ők, mind váradiak. Aki nem hiszi, járjon utána a törvényszék IV. szekciójánál, ahol a Kálnay tanács előtt tegnap játszódtott le a tragikomédinak eddig utolsó felvonása, azzal, hogy a heppy endet — az ítéletet — e hó 11-én hirdetik ki.

Előjáték

Szin a Victoriei ucca egyik háza, amelynek fedele alatt circa 30 éve él ugynevezett boldog házasságban az Ur és a Nagyságos Asszony. Mikor a függöny felmegy, az Ur éppen jóízű házasságtöréseket követ el háztartásbeli alkalmazottjával. Később a háztartásbeli széleskörű műveltségről tesz tanubizonyosságot azzal, hogy hibátlanul idézi az Ember tragédia Éva szerepéből azt a drámai részt, amely szerint:

— Ádám, anyának érzem magam...

Első felvonás

Szin a vizsgálóbíró szobája, ahol a gyermektartásért bepárelt Ur éppen töredelmesen vallja be az előjátékban történeteket. A felvonás kezd unalomba fulni, mintha nem is az élet, hanem valami modern szerző írta volna. De az élet úgy látszik, még felhasználja a klasszikus trükköket. Felpattan a vizsgálóbírói szoba ajtaja és annak keretében, mint a bosszuálló Zeus, felborzolt hajjal és fenyegetően felemelt esernyővel megjelenik a Deus

ex machina akarom mondani a Nagyságos Asszony, ajkán a következő drámai szózat:

— Minden tudok, ne is tagadd, megcsaltál.

Második felvonás

Szin a járásbírószág tárgyaló terme, ahol az Urra lesújt a törvény keze és gyermektartásra ítéli. Tekintve, hogy a tárgyaláson a Nagyságos is jelen van, természetesen, hogy az Urnak egy szava sincs és azt is csak félve és halkán hallgatja el. Néma Levente ő ebben a felvonásban, tőle mindenki úgy tehet, Ahogy Tetszik vagy Amit Akartok, abba ő mindbe belemegy, csak az az esernyővé, csak azt tudná feledni...

Közjáték

Szin a törvényszéki tárgyaló terem, de még nem a gyermektartási felelősségi ügyben. Nagyságos Asszony válik az Úrtól.

Harmadik felvonás

Másik törvényszéki tárgyaló terem, ez alkalommal az ifjú embertárs ellátása körül felmerült anyagi ellentétek elsimítása ügyében. Jelen vannak háztartásbeli, elvált Nagyságos elvált Ur és persze a bírósági. A terem izgatott feszültség üli meg, amely egyedül a legkevésbé érdekeltből, a Nagyságos Asszonyból sugárzik szerte. Mintha az ő gyer-

vannak.

Franciaország politikai és gazdasági érdekei a Csendes Óceánon a béke fenntartását kívánják. Érdekei megvédésére Franciaország itt 40 ezer tonna tartalmu flottát tart, a melyet Indokina és Borneo között vont össze. Indokinában van 20 ezer főnyi katonasága és 200 repülőgépe. Ezeknek egyrésze a hadihajókon van.

A Csendes Óceán délkeleti részén Hollandiának is vannak érdekeltségei. Ezért 50 ezer tonna tartalmu flottát vontatott fel, amely Új Guinea és Celebes között közlekedik. 15 ezer főnyi hadserege több garnizonban helyezkedett el. — Van még 150 repülőgépe is.

Az adatokat röviden össze lehet adni: Japán hadereje 860 ezer tonna flotta, 1 millió 450 ezer főnyi katonaság és 2000 repülőgép. Az Európa-Amerika csoport: 1.268.000 tonna flotta, 1.865.000 főnyi hadsereg és 3700 repülőgép. Az Európa-Amerika csoport fölénye nyilvánvaló. És ezt tudják Tokióban is.

mekéről lenne szó. Csapodár, akit nem akarnak többé látni, nyugodtan ül és szemé elmúlt cselédszobák gyermektartást örömein mereng. A bíróság kihirdeti, hogy jövő héten hirdeti ítéletét, megyünk ki, amikor Nagyságos Asszony odajön hozzánk azzal az eredeti és még sohasem hallott kérés-sel, hogy:

— De meg ne írja, szerkesztő ur...

— Miért ne írának meg? Mit érdekli Önt az egész ügy?

— Hát kérem, ha a dolog elsimul, én visszafogadom...

— Ejha, ezek után? Ismét házába fogadná? Ez igazán szép dolog...

— Be kell látnom, ő nem tehet róla, ha elcsábították, olyan tapasztalatlan...

— Talán még a gyereket is magához veszi? — kérjük főközdő tisztelettel.

— Azt talán mégsem. De őt magát igen. Hiszen úgy megszoktuk egymást a közel harminc év alatt.

— De hiszen az egész nő nincs harminc éves...

— Hát ki beszél itt a nőről? A férjemet fogadom vissza, ha minden elsimul...

A tapasztalatlan Csapodár, akit oly kegyetlenül elcsábítottak, csendben halad mellettünk és biztosan arra gondol, hogy ilyen ragaszkodó édesdrága, megbocsátó asszony nincs több a világon, csak éppen esernyőt nem szabad neki venni.

Hát ezért nem lehet a nevet megírni.

Törökországba mennek Franciaországot ünnepel- tetni a párisi turisták

Szakszerű felvilágosítások arról, hogy miért nem üt ki Danzigban a háború, miért pesszimista Daladier és mi látható a protektorátus területén

Kedden délután 12-kor hatalmas idegen rendszámú autóbussz robogott végig Nagyvárodon főútcáján. A Royal sarkán lelassított kissé tévőázva ment néhány métert, majd oda gördült a Palace terraszra és ott megállt. Az autobusból zajoson s nevetgélve tódul ki huszonnégy ember, tízennégy férfi és 10 nő, részint turistáruhákból részint világos öltönyökben. Betelepsznek a terraszra és a megrökönyödött pincérre a rendelések lavínáját zúdítják franciául. Nagynehezen végre megértik egymást, ami inkább a citroneade s orangeade nemzetközi elnevezésének, mint a pincér nyelvtudományának köszönhető. Az első kortyok felszívódnak a szalmazájakon, a kedélyek megnyugszanak és a véletlenül odasodródott újságíró megkezdheti az interjút.

Bemutatkozás után megtudjuk, hogy francia kirándulók-kal van dolgunk, akik Párisból indultak és Törökországba tartanak.

— Micsoda ötlet Középeurópán át Keleteurópába menni nyaralni, amikor ott van magunknak az egész francia Lido, az Atlanti tengerpart és a remek Pirenneusok? — kérdezzük meglepetve, mire egyikük mosolyogva válaszolja:

— De ha mi temetésre megyünk...

— Milyen temetésre?

— A francia Alexandretta halotti torára. Az ég tudja, mióta történik először a történelemben, hogy egy ország saját jóságtáborát átad területet egy másiknak. Hát elmegyünk megmutatni a törököknek, — hogy jósággal adtuk.

Ennél tipikusabb francia ötletet sem hallottunk még, mióta elkerültünk a Szajnaparti könyvesbódék árnyékából. Ki-ifejezést is adunk csodálkozásunknak, mire törhetetlen jókedvvel összevissza beszélve fejtik ki:

— Páris büszke volt erre a tette. Tudjuk, hogy Alexandretta átadásáért diplomáciai ellenértéket is kaptunk, de sohasem adtuk volna oda, ha nem vagyunk meggyőződve róla, hogy a törököknek több joguk van a szandzsákhhoz, mint nekünk... Páris úgy érzi, igazságot szolgáltatott, hát megyünk ünnepelni önmagunkat. Mondja csak, nem volt szép dolog tőlünk?

Miután megnyugtattuk, hogy nagyon szép dolog volt, el-

rengünk azon, hogy lehetne néhány komoly szót kivenni ebből a jókedvű társaságból.

Talán egy kis ijesztéssel komolyra lehet fordítani a szót.

— Hogy mertek ilyen messze kerülni otthonról, amikor Danzig körül minden percben kiüthet a baj?

— Ha kiüt, majd csak hazatalálunk — mondják és nevetnek, zajonganak tovább. — De nem fog kiütni. Csak ott üt ki, ahol hagyják. Márpedig ott nem hagyják.

Nem kielégítő politikai magyarázat, de nincs mit tenni.

Talán még egy karambol sem tudná komollyá változtatni most ezeket a klucanó párisiakat.

— Akkor meg minek a maguk gázvédelmi kiállítását?

— Hogy lássák mások, hogy mi tudunk védekezni.

— És miért olyan pesszimista akkor a maguk Daladierje?

— Mert, ha optimistának mutatkozik, akkor nem érdem, ha nem történik semmi baj.

Ez ugylátszik járatos a politikai perkekben, egyenesen hozzáintézzük a következő kérdést:

— Szóval csak érdemeket akar magának szerezni a kö-

Megszűnnek a törpe birtokok, legalább 20 holdnak kell lennie a megvehető birtoknak

Irta:
Dr. VARADI EDON

Érdekes törvénytervezet fog a napokban a parlament elé kerülni, amely jelentékeny változást fog előidézni a birtokviszonyban. A törvényjavaslat célja ugyanis az, hogy megakadályozza a földbirtokok aránytalan apró részekre való tagolását. Kitűnt ugyanis, hogy az 1—2—3 holdas kisgazdák nagyon nehezen tudnak boldogulni, csekély terjedelmű földjeikre csak olyan kevés kölcsönt tudnak szerezni, hogy ebből egyetlen jóságot sem tudnak beszerezni, sem a szükséges kisebb gépeket, vetőmagot és így családjaikkal egyetemben szerény földjükből nem tudnak megélni.

A gazdasági szakértők megállapították, hogy az 1—2—3 holdas birtokok helyett legkevesebb 20 hold az a földterület, mely egy gazdálkodó család nyugodt megélhetését lehetővé teszi.

Rájöttek ugyanis, hogy a földreform alkalmával kiosztott pár holdas földterületek tulajdonosai nem tudtak boldogulni, mert anyagi eszközök hiányában nem tudták földjeiket megfelelően megművelni s így sok helyen a földek emiatt részben bevetetlenek maradtak.

A földművelésügyi miniszternek tehát az az álláspontja, hogy a jövőben 20 holdnál kevesebb földterület el sem lesz

adható vagy átiratható, illetve, ha valaki földet vásárol, akár egy, akár több tulajdonostól, csak úgy iratja a maga nevére, ha az egyszerre bemutatott adás-vételi szerződésből ki fog tűnni, hogy az együttesen megvett földek területe legalább 20 holdat kitesz.

Ezen szempont megóvása végett, ha például egy földtulajdonosnak több gyermeke is van, a föld 20 holdnál kisebb terjedelemben csak egyik örökös nevére lesz iratható, aki többi örököstársait készpénzzel lesz köteles kifizetni. Ha pl. egy földesgazdának 18 hold földnyi vagyona volt — mint-hogy e terület 20 holdnál kevesebb, — ez csupán egyik gyermek által lesz örököltető, míg a többi gyermek készpénzben kapja meg a hagyaték ellenértékét.

E törvénytervezet törvénnyé válása után tehát meg fognak szűnni az 1—2—3 holdas, sőt néha még ennél is kisebb parcellák.

A kormány tehát a törpe birtokok megszüntetésével a kis- és középbirtokok létesítését óhajtja, amelyek lehetővé teszik a kisgazdák életnivójának felemelését, a földbirtokok intenzívebb megművelését.

A „Casa Rurala” Bucureștii-ben székelő törlesztési bank pedig egy legújabbban meghozott törvény folytán elő tudja

vetkező választásokra?

Neveve válaszol:

— Én kérem nem válaszolhatok, nekem az ilyesmi az állásomba kerülhet.

— Hogy-hogy?

— Hát úgy mellékesen, szabadidőmben állami tisztviselő vagyok. Georges Canard, ügyosztályvezető a kereskedelmi minisztériumban. Különben is beszéljünk másról. Tudja, milyen szép utat tettünk meg?

— Merre jöttök?

— Svájcban, Ausztrián és Csehországon át.

— És mit láttak a protektorátus területén?

— Azt nem mondjuk meg.

— Miért?

— Mert arra megyünk visszafelé is.

És újra kitör a nevetés.

Kolozsváron fognak ebédelni, miután egy fél órára itt megpihentek. A tervek szerint csütörtökre érnek Törökországba, ünnepeltetni magukat. Már cihelődnék is, beszállnak az autobuszba és rövid félóra alatt ismét csendes a színház előtti vidék. Páris átsuhan Váradon s nyomtalanul eltűnt. (r. gy.)

segíteni azt, hogy a román kisgazdák 20 holdnál kisebb földjeiket az eladóvá tett kisebb földek megvételével 20 holdra, vagy ennél nagyobb mennyiségre kiegészíthessék, mert e célra hosszú lejáratú törlesztési kölcsönöket folyósít. A román kisgazda földvételéhez tehát e törvény szerint 20 százalékos készpénz elegendő lesz, mert a többi 80 százalékos hosszulejáratú törlesztési kölcsönben a „Casa Rurala”-tól megkaphatja.

Rövid pár év alatt tehát ezen intézkedések alapján a törpebirtokok helyett 20 holdas és ennél nagyobb birtokokkal fog rendelkezni a gazdatársadalom.

Ítélet két budapesti rablógyilkos ügyében

(Budapest). A törvényszék ma tárgyalta a Vasvári Pálutcai rablógyilkosok bűnügyét. Mint emlékeztetés, Kain István 23 éves kárposztos és Sachs József villanyszerelő ez év április 16-án megölték és kirabolták Rech Márton 71 éves asztalosát. A törvényszék Sachsot életfogytiglani fegyházra, míg Kaint 12 évi fegyházra ítélte rablógyilkosság címén.

A száj és körömfájási járvány miatt

Eltűnt a vágómarha a piacról -- emelni akarják a husarakat a mészárosok Szünőfélben van a járvány Biharmegyében

(Nagyvárad). A mészárosok küldöttségben keresték fel Chirila Augustin polgármestert és a husarak emelését kérték, tekintettel arra, hogy a száj- és körömfájási járvány miatt a vágómarhák eltűntek a piacról.

A polgármester ur. Hasas Alexandru állategészségügyi vezérfelügyelőt bízta meg a helyzet bevizsgálásával.

Dr. Hasas Alexandru vezérfelügyelő egyébként kijelentette, hogy a száj- és körömfájási járvány már elmúlt Szentandráson, Tarján, Püspöki, Bihar, Kovácsi, Bors, Fugyivásárhely és Szőlős községekben, ahol az istállók fertőtlenítése után megszűntette a veszélyeztetést.

A járvány során a nagyobb állatok között alig fordult elő halálos megbetegedés, ami nagyrészt köszönhető annak is, hogy a lakosság betartotta a hatósági előírásokat.

Megszűnt az élőállat-export Biharmegyéből

A helybeli Noua Gazeta de Vest-ben olvassuk: Tudvalevő, hogy az elmúlt években Biharmegyében virágzó állatexport volt. Természetes az lett volna, hogy az exportlehetőségek javuljanak, szerencsétlenségre azonban fordítva történt. Jelenleg

Bihar megyében teljesen megszűnt az állatexport.

Saját termései FAIBOROK

Kisborsó pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
6 - vörösmé 9 Lei

Marghitai Uradalom borlőrakata
Piața Mihai Viteazul 1. r. c. c. pa. ota

egyrészt azért, mert a németországi állatexport után nem fizetnek többé prémiumot.

Prága a romániai sertés-

bevitelt 18.500-ra emelte, ami rekordszám. Ebből azonban Biharmegyére 2600 hizott sertés jut.

Nagyváradai vádlottak felett ítélkezett a hadbíróóság

Tiltott röpiratokat találtak a közlőrház udvarán. Felmentették az irredenta összeesküvéssel vádolt nagyváradai kereskedőt

(Kolozsvár). Nagyváradai vádlottak felett ítélt a hadbíróóság. Turcut Áron, Mesaros Gheorghe, Lupsa Stefan és Suciu Gheorghe ellen az a vád, hogy

a nagyváradai közlőrház udvarán tiltott röpiratokat astak el egy ládában.

A tiltott iratokat június 6-án találta meg a rendőrség.

A vádirat felolvasása után több tanút hallgatott ki a bíróság, majd az ügyész súlyos büntetést kért.

A védelmet Ilariu Popescu és Joan Giurgiu látták el. A hadbíróóság Turcut Áront 1 évre, Lupsa Stefan 6 hónapra, Mesaros Gheorghét 3 hónapra ítélte, Suciu Gheorghet pedig felmentette.

Különös váddal terhelten állott a hadbíróóság előtt Gottlieb Márton nagyváradai kereskedő. Az a vád ellene, hogy meg akart szervezni több ifjút, hogy szökjenek át Magyarországra és álljanak be a magyar hadsereg idegen zászlóaljába,

azonkívül pedig szításnak felkelést. A kihallgatott tanúk nem tudták bizonyítani a vádat, Valer Moldovan védő pedig kimutatta, hogy az egész

vád nem egyéb, mint bosszú műve és a legképtelenebb kitalálás.

A hadbíróóság Gottlieb Mártont felmentette a vád és következményei alól.

Borotvapengével vágta fel a penzes táskát a vakmerő betörők

Két amerikai stílusú lopás Bucurestiben

(Bucuresti). Tegnap különös tolvajlás történt a fővárosban. A Manolescu utca 2 szám alatt lakó Duca Aurora nevű úriasszony nagyobb pénzösszeget akart befizetni az Anglo-Csehszlovák bankba. Amíg a befizetésre várakozott, két ismeretlen hölgy beszédbe elegyedett vele, valami jelentéktelen dolgot kérdeztek tőle s azután

hogy pénzéből 90 ezer lei hiányzik. A károsult nő nagy lármát ütött, lezárták a bank kijáratát, de a két nő, akik a lopást elkövették, már eltűntek.

Hasonló lopás történt tegnap a 2-es számú adóhivatalban, ahol Radu Traian nagyobb összegű adóhátralékát akarta befizetni. Mikor a pénztárablakhoz lépett és irattáskáját kinyitotta, akkor vette észre, hogy várakozás közben irattáskáját borotvapengével felvágta és abból 50 ezer leit kioltak.

DIANA

hátfájásnál kiváló!

eltávoztak. Mikor aztán a pénztár ablakához lépett és a nála levő pénzt be akarta fizetni, megdöbbenve állapította meg,

Ribbentrop diszvacsorát adott K'oseijvanoffi tisztelésére

(Berlin). Ribbentropp német külügyminiszter a bolgár minisztereinek tisztelésére diszvacsorát adott, melyen számos diplomata vett részt. A pohárköszöntők során megemlékeztek arról, hogy Bulgáriát és Németországot a közös érdekeken kívül erős baráti szálak fűzik egymáshoz.

Onisifor Ghibu

visszavonta az 1934. évi érettségi vizsgák

kritizálásáért indított sajtóper

Öt évvel ezelőtt, 1934-ben, Onisifor Ghibu volt a nagyváradai érettségi bizottság elnöke. A lapok erős kritikával illették Onisifor Ghibu elnök és a bizottság működését, úgy, hogy Ghibu és a bizottság tagjai per indítottak a cikkeket író hirlapírók ellen. Az egyik per Ghibu Pásztor Miklós, a Friss Ujság felelős szerkesztője ellen indította. Ez az ügy most került a törvényszék elé. A tárgyaláson azonban csak Pop Iuliu szatmári tanár jelent meg, aki az Onisifor Ghibu féle bizottság tagja volt. Onisifor Ghibu beadványt indított a törvényszékhez, mely-

ben a Pásztor Miklós ellen indított per visszavonja. Pop Iuliu szatmári tanár pedig a tárgyalás során bejelentette, hogy nem kívánja Pásztor Miklós megbüntetését. Ő és a bizottság tagjai ugyanis csak Ghibu unszolására írták alá a feljelentést és arra miniszterium engedélyt sem kértek. Dr. Kalas László, Pásztor Miklós védője bejelentette, hogy Ghibu visszavonta a per, a többi tanároknak pedig nincs miniszteri felhatalmazásuk. Ezért kéri Ghibura vonatkozóan az eljárás megszüntetését, a többi tanároknak vonatkozóan pedig a feljelentés megsemmisítését.

Az ügyész dr. Kalas László indítványát magáévá tette és a törvényszék helytadva az indítványnak, Pásztor Miklós ellen az eljárást megszüntette.

Fiatalkorú magyar táncosnők kalandos szökése Buenos-Airesből

(Buenos-Aires). A rendőrség őrizetbe vett négy fiatalkorú magyar balett táncosnőt, akiket egy impresszárió alkalmazott egy balett csoportban. A négy fiatalkorú táncosnőt egy zárdába utalták, amíg a vizsgálót befejezik. A zárdában

istentiszteletet tartottak s ez alkalommal a négy fiatalkorú táncosnő az őrizetükkel megbízott apácát a sekrestyébe zárta és megszökött. Az elmenekült táncosnők minden valószínűség szerint a magyar kővetségre mentek.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 111

Aztán kezét megvizsgálta a lámpa fényénél. Dagadt képe elsápadt és izmos lába remegni kezdett. A keze tele volt vérrrel és most érezte, hogy a vér melegen gallérjába folyik.

Mr. Richards jó hódhárnak bizonyult, de nem volt hős és saját vérének megpillantása nyavalyás alakká változtatta. Tántorogni kezdett s ujra nyakához kapott, rémület fogta el, mert nem talált magyarázatot a vérzésre. Hirtelen szurós fájdalmat érzett, amely percről-percre égetőbb lett és érezte, hogy nyakán szörnyű sebnek kell lennie.

Már nem gondolt Giddensre s arra, amiért odament, s hogy már majdnem a célnál volt, hanem rémülten menekülni akart a halotti csendbe burkolózó barlangból.

Előbb azonban kétségbeesetten zsebkendőt csavart a nyak köré, gépiesen berugdosta a tehetetlen foglyot a belső kamrába, aztán villámgyorsan felkapta a lámpást és hatalmas léptekkel fölfelé tartott.

Még a felső pincebarlangban sem érezte magát biztonságban s dobbanó lépteit olyan lármát ütöttek, hogy Chapman felugrott s a pinceajtóhoz sietett.

— Az ördögbe is, mit csinál? — mordult Richardsra, de az nem törődött vele, hanem zavartan rohant az előcsarnokba és lélekszakadtan zuhant az egyik székbe.

Chapman elsápadt, mert nem tudta, mi történt.

— Mi történt odalent? — tört ki rekedten, de az óriásnak percekre volt szüksége, hogy végre beszélni tudjon.

— Idenézzen, — dadogta végre és bekötött nyakára mutatott. — Szörnyű ellenség üldöz... Először a kezem... még be se gyógyult... s most ez...

Chapman csak most vette észre a vértől átitatott zsebkendőt.

— Jöjjön fel velem, — mondta sietve s már égett a kíváncsiságtól, hogy megtudja a történeteket, de először megvizsgálta a talán két centiméter hosszú, elég mély sebet, aztán bekötözte.

— Hogy szerezte? — kérdezte Richardstól, aki végre megnyugodott egy kisé.

— Ha én tudnám, — nyögte az óriás. — Már öt tartottam, hogy egyetlen szón mulott és megtudtam volna a titkot, ami kor... Igen, igen... Hiszen mondtam, hogy észre térítem a fikót. Alig öt percig tartott, amikor egyszerre emlékezni kezdett és ezt nyöszörögte: — Odatettem... alája... — És egyszerre szörnyű szurást éreztem.

(Folyt. köv.)

SPORT

„Készülődés“ a jövő szezonra Visszatérnek a Victoria hűden játékosai. Bindea és Chirol a TMAC-ban

Egyelőre a nyári szezon végén vagyunk, csak a Rapid és a Sportul Studentesc harcolnak még a Román Kupáért. A többi csapatok már pihenőre tértek. Annál élénkebbek a vezetők és — egyes játékosok.

Megittuk már, hogy a Victoria játékosai kiléptek volt egyesületükből és testületileg a KAC-ba kérték leigazolásukat. Legújabb jelentés szerint az egyesület és a játékosok között béke jött létre, a játékosok visszatérnek és a KAC a Victoria rendelkezésére bocsátja a csak most leigazolt Victoria játékosokat.

Nagy szenzációt keltett még az a hír, hogy Bindea és Chi-

roiu áttértek a TMAC-ba. A két játékos elküldte lemondó levelét és a két játékos a TMAC-e lett.

Fővárosi jelentés szerint Juhász leszerződött a Venushoz. A NAC vezetői erről a szerződésről még nem tudnak. A Venus ugyan érdeklődik Juhász iránt és a NAC adná is, de a Venus olyan kevéset ígér, hogy annyiért nem adják. Tehát lehet, hogy Juhász aláírt Bucurestiben, de az aláírás még nem érvényes a NAC hozzájárulása nélkül. Ha a NAC megkapja a kívánt összeget, a leigazolás véglegessé válik.

Budai László (Magyarország) céllövő világbajnok

(Luzern). A céllövő világbajnokságok elsőnap hivatalos eredményét csütörtökön hirdették ki és az nagy magyar sikert hozott. A kispuska-verseny térdelő versenyében a vi-

lágbajnokságot a magyar Budai László nyerte meg, aki 40 lövésből 392 körrel új világrekordot is állított fel. Budai a budapesti Elektromos tagja és okleveles gazdász.

Az Északi Liga-bajnokság döntői

Ki kerül be a B. osztályba?

(Kolozsvár). Az Északi Liga kisorsolta az Északi Liga bajnokságáért a selejtező mérkőzéseket. A sorsolás szerint:

A) Vasárnap, július 9-én, Nagyváradon: Vasas—Sztármári Barkochba.

Tordán: Cement—S. S. Bistrita.

B) Július 13: CFR Kolozsvár—(Cement—S. S. Bistrita győzte).

A többi ligából a következő csapatok jutottak be a B) osztályba:

Nyugati Liga: Electrica Te-

mesvár és Mica Brád.

Közép Liga: Sparta Medgyes és Astra Brassó.

Július 16-án ligadöntő Kolozsvárt, melynek mindkét résztvevője a B) ligába kerül. A döntőbe kerül a Vasas—Barkochba győztese, valamint a CFR—Bistrita—Cement mérkőzés győztese. A liga bírósága a mérkőzések bíróit csütörtökön este a következőképpen jelölte ki: Vasas—Barkochba Nagyváradon, bíró dr. Rusu, Tordán a Cement—Bistrica bírója dr. Stanciu.

Rádió műsor

SZOMBAT, július 8.

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, hiradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Hírek, hanglemezek, Közben: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.35, 14.20 Hírek. 14.30 Hanglemezek. 15.10 Csevegés. 17 Az Országország szervezet órája. 18.15 A munka és öröm szervezet órájának közvetítése. 19.15 Felolvasás. 19.17 Szórakoztató zeneszámok. Közben felolvasás. 21 Üzenetek adása. 21.15 Tánclemezek. 22 Hírek. 22.35 Zongoralemezek. 23 Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelven. 23.15 Vendéglői zene.

BUDAPEST I. 7.45 Torna,

hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 A Mária Terézia 1. honvégyalagezred zenekara. Közben 13.40 Hírek. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 15.45 A rádióműsor ismertetése. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Felolvasás. 17.45 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 A rádió postája. 18.40 Tánclemezek. 19.45 Előadás. 20.15 Hírek. 20.25 Hegedű és harmóniumszámok. 20.50 Előadás. — 21.10 Vigjáték közvetítése. 21 Hírek. 23.40 Hírek német, olasz angol és francia nyelven. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNÉL ORADEA

Tömegtragédiát okozott a romlott turó

(Iasi). Tegnap Maria Cionca Iasi-i lakos Moise Bercu fűszerüzletében egy kiló turót vásárolt. A turó elfogyasztása után ő és valamennyi családtagja, akik abból ettek, mérgezési tünetekkel betegedtek meg. Megbetegedtek valamennyien azok is, akik még a turóból vásároltak. Tizenöt személyt szállítottak közülük a kórházba, akik közül tiznek az állapota életveszélyes.

Apróhirdetések

ÁLLÁS

Masamódlányokat magas fizetéssel augusztus 15-re állandó munkára felvesz König kalapszalonn.

Ugyes kifutófiut azonnalra felvesz Melki Apátság Borcsarnoka. Piata Mihai Viteazul 1. 3017

Románul beszélő kifutólányt felveszek. Mercur festéküzlet. Piata Mihai Viteazul. 3018

Ugyes fiut ujságárusításra keres koszt és fikszifizetéssel Högye, Ujságkioszk, Casa Nationala sarok. 3016

Csillagváros, Seleus és környékére bevezetett helyre jó kereseti lehetőséggel ugyes ujságárust felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

VÉTEL-ELADÁS

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroeescu), a nagyállomástól alig 5 percnnyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Ertekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceza 12

Egy jókarban levő mély gyermekkosci eladó. Str. Scoalei 14. 3015

Stanio-papir, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piafa Mihai Viteazul 4.

KÜLÖNFÉLE

Várad környékén prima minőségű szántóföldet haszonbérbe vennék. Szilágyi Gábor. Cséke. 2089

Selejtes kreppapir tekeresen kényt leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

LAKÁS

Kiadó 5 szobás magánház, nagy kerttel. Ertekezni Roxin vendéglő, Regele Ferdinand ut Popper mellett. 1911

Szép butorozott szoba fürdő szoba használatra kiadó. P. Umiri 4. Sas-palota III. emelet